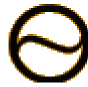
-

IE-MUNDE

Revúe in Interlingue-Occidental

Numeró 11 – Octobre 2015

-

CONTENETE	Págine

Car coidealistes!

Interlingue certmen vive. Mult ha evenit denov in li passat mensus. Li 16-im de august 2015 evenit li triesim mini-incontra de Interlingue in Ulm. Ti die de Interlingue esset denov tre interessant e monstrat que Interlingue posse esser un perfect instrument de comunication.

Li unesim persones ha devenit membres del Interlingue-Union, ma nu it es li témpor por realisar concret projectes e idés. Certmen it es un problema que li interesses de activistes es un poc diferent. Mult va depender de initiatives de singul persones. Li Interlingue-Union, ma anc ti-ci jurnal, posse esser un cadre por omni projectes e idés. Secun mi personal opinion noi ancor ne have suficent persones por un efectiv labore. Por li grand majorité de interessat persones Interlingue es solmen un del pluri planlingues por queles ili have interesse. To es totmen comprensibil e legitim, ma on ne pose expectar mult activitás por Interlingue de tal persones. E to es tro poc por efectiv actiones!

Ti numeró de IE-Munde have plu págines quam quelc altri numerós del revúe. To es li consequentie de contributiones de Michelle e Gabriel Svoboda, ma ante omnicos li "culpa" de mi nov orginal raconta "Li Tunnel". Si vu ea por li sequent vez tra un tunnel, ples pensar a ti raconta! On ne save quo posse evenir ta :-). Vu mey questionar solmen Marie, li héroa del raconta.

Vu anc trova un curt raporte pri li mini-incontra de Interlingue in Ulm e altri novas ex li munde de Interlingue. Yo tre joya que noi ja in li julí 2015 ha atinget li marca de 3000 articules in li Wikipedie de Interlingue.

Quam sempre vu trova novas ex li tot munde in Interlingue. In nor angul poetic Michelle ha traductet tri poemas por noi, inter altris un poema del famosi german poet Friedrich Rückert.

Gabrial Svobova fa por noi un regarde in li futur in su historie del futur. Noi vermen posse expectar excitant developamentes in li futur!

In li angul musical yo ha traductet li obscur canzon "*Why Can the Bodies Fly*?" del gruppe *Warning*. To canzon esset li unesim disc musical quel yo comprat in mi vive e yo certmen regarda a it con un cert nostalgie. Ti canzon es quasi un precessor de un genre quel ancor ne existet in li annu 1983 quande li canzon esset productet. Hodie on nómina un tal stil de musica "*Dark Metal*" (Obscur metalle), ma li canzon resta un unic e singul fenomen.

Europa ha devenit li scope por un nefinient unde de fugitores ex li Proxim Ost quam consequentie del guerres in Siria e Irak. Ti tema domina li europan medies desde li estive. Yo ha traductet un interessant articul ex li german medies pri ti problema. Li titul del articul "To es solmen li comense" es ja un indication que noi ancor ne posse expectar un stabil nov órdine in ti region in li proxim futur.

Yo desira vos un plesent letura! Quam sempre yo vell esser joyosi pri vor opiniones e comentaries pri li numeró 11 de IE-Munde. Yo mersia Michelle e Gabriel Svoboda pro su contributiones por ti numeró e li seniores Plavec e Werner pro li corecturas.

Vor *Thomas Schmidt*

NOVAS DE INTERLINGUE-OCCIDENTAL

TRIESIM MINI-INCONTRA DE INTERLINGUE

Li mini-incontras de Interlingue in Germania ha devenit ja un litt tradition. Desde tri annus li functionario del Interlingue-Union Erich Werner de Svissia, li editor de IE-Munde Thomas Schmidt e li activist de Interlingue Donald Gasper incontra se por un tot die por discusser activitás del Interlingue movement, exchangear idés e naturalmen parlar Interlingue.

Ho-annu li incontra evenit in li bell cité de Ulm li 16 august 2015.

Quam esset decidet durant li mini-incontra 2014, li Interlingue-Union transformat se in li januar 2015 in un activ organisation quel accepta nov membres. Li unesim interlingueistes ja ha inscrit se quam membres. Nu it es li témpor por developar comun activitás por li organisation.

Senior Werner proposit un comun excursion al sviss cité La Chaux-de-Fonds e un visitation del famosi biblioteca de Sant Gallen.

Martina, Sonja, Donald, Erich e Thomas (de levul a dextri)

Thomas Schmidt vole crear un electronic bulletin por li membres del Interlingue-Union con regulari informationes pri li Interlingue movement e su activitás.

Donald Gasper fat li proposition que li Interlingue-Union oficialmen ingagea se por li tombe de Edgar de Wahl in Tallinn. Il raportat que on ha escartat li plaquette por Edgar de Wahl sur li tombe. Li tombe es nu ocupat per un altri person, un morit estonian artist. Donald Gasper desira que li Interlingue-Union informa li medies de Estonia, politicos e cultural organisationes por reposir ta un memorie-plaquette por li creator de Interlingue.

Li tri activistes consentit que li organ del Interlingue-Union Cosmoglotta deve esser leebil in li grand bibliotecas. Li importantie de un digital edition de Cosmoglotta esset emfasat. Senior Werner explicat que it hay desde du annus un digital version de Cosmoglotta. Thomas Schmidt raportat que il va metter li digital version de Cosmoglotta in li internet sur li págine de IE-Munde e in li gruppe de Facebook.

Thomas Schmidt informat que li Interlingue Wikipedie ha crescet a plu quam 3000 articules. Il emfasat li auxilie de su filio Bengt qui have 10 annus. Bengt ha comensat scrir articules por li Interlingue Wikipedie ante omnicos pri temas de sport e su patre corecte li contributiones plu tard. Bengt auxilia technicalmen per crear tabelles e altri coses.

Thomas Schmidt anc raportat que li Facebook gruppe de Interlingue ha devenit li max important e activ forum de Interlingue. It have in ti momente 94 membres e es tre activ. Interlingue es anc bon representat sur li internet-págine Tatoeba quel colecte frases in omni lingues. Interlingue es inter 275 lingues ye li 52-im rang con plu quam 4000 frases.

Li internet-jurnal IE-Munde es publicat in april e octobre e Cosmoglotta in januar e julí. Pro to on posse leer omni tri mensus un nov publication in Interlingue.

Anc Martina Schröck e Sonia, li filia de Martina e Donald, partiprendet in partes del incontra. Li Interlingueistes visitat li bell cité de Ulm. Donald Gasper monstrat al altris li atrationes de Ulm. Noi promenat along li rive de Danubia e visitat li catedrale de Ulm. Li cité es li frontiera inter li german países federal Bavaria e Baden-Würtemberg. Noi anc visitat Neu-Ulm, li bavarian parte de Ulm.

PLU INTERLINGUE VIDEOS CHE YOU TUBE

On di hodie que un cose o organisation ne existe in nor digital era si it ne es present in li social retage Facebook e in il video-forum You Tube. Interlingue es desde quelc annus tre succesosi activ che Facebook per un gruppe quel have plu quam 90 membres. E desde li januar 2015 Interlingue nu es anc present che You Tube. Yo ha fat curt videos con mi smartfon in queles yo parla Interlingue. In li februar 2015 yo fat li unesim video por aprender Interlingue. Quam lingue de instruction yo ha usat anglesi, pro que yo pensa que max mult persones comprende anglesi, certmen plu quam mi lingue matrin german. In un altri video yo presenta un original poema in Interlingue de me. Yo ha mettet un transcription de to quo yo di in Interlingue sub li video self. Ples regardar li videos e claccar li famosi "Like"-buton (yo-ama-it-buton) si vu have un conto che You Tube. Vu anc posse scrir ta un comenta.

https://www.youtube.com/channel/UClPu6pdnCKtUr59z3hhZX5g

COSMOGLOTTA 319 ES PUBLICAT

In li unesim dies de julí 2015 esset publicat li numeró 319 del jurnal Cosmoglotta. It contene ott págines scrit in Interlingue. Li numeró 3919 contene li sequent temas.

- Parol de Editores, p. 1.
- Hannes Marmsoler: 150 annus de Ringstrasse in Vienna, p. 2-3.
- Erich Werner: 600 annus desde li Concil de Konstanz, p. 4-5.
- Hannes Marmsoler: Li enigma del tri portas, p. 6
- Angul litterari, Du original poemas de Jaroslav Podobský, p. 7.
- Ultim págine: Halló munde! Posse vu audir me? p. 16.

Por atinger gratuitmen Cosmoglotta deveni un membre del Interlingue-Union e/o scri a e.werner@interlingue.org.

IE-WIKIPEDIE ATINGE 3000 ARTICULES

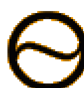

Ja li 28-im de junio 2015 li Wikipedie de Interlingue atinget li marca de 3000 articules. Nu it es ye li 183-rang de omni 291 Wikipedies. It ha mem superat li Wikipedie de maltesi benque maltesi es un oficial lingue del Europan Union. Nor Wikipedie nu anc es avan li WikiA (ínoficial Wikipedie) del altri planlingue Lingua Franca Nova. Li grand avansament es anc li merite de mi filio Bengt qui ha comensat scrir articules in li Wikipedie. Il es just in etá de 10 annus e have un grand interesse por sport. Bengt anc ha aprendet crear tabelles e templates e per to anc auxilia li progresse de nor Wikipedie.

Interlingue quel es ja declarat mort de mult esperantistes deveni plu e plu visibil in li internet.

Anc che li internet-platform Tatoeba li númere del frases in Interlingue ha crescet mult in li annu 2015. In li octobre 2015 noi havet 4000 frases e Interlingue es ye li 50-im rang avan mult europan e altri national lingues.

Yo vole mersiar omni autores e corectores del IE-Wikipedie e de Tatoeba! Yo espera que vu continua vor bon labore!

LI MUNDE IN INTERLINGUE-OCCIDENTAL

IN BRASILIA HABITA LI MAX BELL FÉMINAS

Secun un articul del revúe Health and Beauty (Sanitá e Bellitá) li féminas de Brasilia es li max bell del munde. Ye li duesim rang seque féminas de Russia avan Venezuela e India. Quam max bell féminas de West-Europa li jurnal egarda li féminas de Svedia qui es ye li quinesim position avan Serbia e Francia. Ma anc li féminas de Ucraina e Italia finit inter li deci max bell féminas del munde sur positiones 9 e 10.

KOREA ANC LINGUALMEN DIVIDET

Desde li annu 1948 Korea es dividet in li comunistic Nord-Korea e li capitalistic Sud-Korea. Ne solmen secun politica e desde ti annu mem secun li témpor-zones, ma plu e plu anc secun li lingue li du partes de Korea difere. Sud-Korea ha prendet mult international anglesi paroles in su lingue, quo es un resultate del grand influentie e importantie del Unit States de America por Seoul. Li US-american soldates, li filmes ex Hollywood e li strett economic relationes inter Washington e Seoul anc have un influentie al lingue in Sud-Korea. Nord-Korea es plu isolat e prova que su lingue resta "pur" de anglicismes. Ci quelc exemples: Fugitores ex Nord-Korea ne comprende in li sud del land li parol "Supermarket" (Super-mercate). In Sud-Korea on usa li international parol "lotion" e in Nord-Korea on di traductet "aqua por pelle". Por shampun on usa in Sud-Korea "shampoo" e in Nord-Korea "aquatic sapon por li capilles". Sud-Korea prefere por "suc" li fonetic version del anglesi "juice", ma Nord-Korea nómina ti trincage "dulci aqua". Ancor plu grand diferenties existe in li terminologie del tecnologie u du triesim del términos es diferent in ambi partes del land. Pro to on ne pose imaginar que medicos ex ambi Koreas posse far un medicial operation juntmen.

EMANCIPATION IN LI SPORT POR MANNES

In li recent annus e decennies féminas "conquestat" presc omni antey quam solmen por mannes reservat sportes quam football, hockey sur glacie e ski-saltation. Ma quo es con mannes qui vole far tipic sportes por féminas quam sincronisat svimmada e ritmic sport-gimnastica? It es presc un revolution que in li championatu mundal de svimmada 2015 in Kasan (Russia) por li unesim vez evenit un competition anc por mannes in li mixtet duo. Brad May del Unit States de America esset li unesim mann qui ganiat un aure-medallie de un championatu mundal con Christina Jones. May hat ja finit su carriera in ti sport pro que li svimm-sport association del USA hat refusat que il partiprende in li olimpic ludes 2004, ma nu il retornat e devenit li unesim masculin champion mundal del sincronisat svimmada.

Un mascul sportist in li sincronisat svimmada

Ma quelc politicos e anc sportistas del sincronisat svimmada quam Svetlana Romashina, qui ganiat ja li aure-medallie in li sincronisat svimmada, criticat li decision del Federation International de Svimmada (FINA) permisser mannes partiprender in li championatu mundal.

Un gruppe de féminas in sincronisat svimmada

Malgré to it esset Russia quel activmen volet aperter li ultim dominia de féminas in li sport por mannes. Russia demandat que li ritmic sport-gimnastica anc permisse que mannes partiprende in li olimpic ludes in ti discipline. Ma li Federation International de Gimnastica (FIG) ne suportat ti initiative. Oficial motive es que it hay tro poc landes in quel masculin gruppes e atletes es activ in li ritmic sport-gimnastica. Malgré to li presidente del FIG Bruno Grandi confesset que il ha ja videt fantastic exercitiones de mannes in ti elegant sport in queles li mannes presentat acrobatica in un gruppe acompaniat de musica. Anc Japan suporta fortmen que li ritmic sport-gimnastica aperte se por mannes.

LEGO FIGURAS IN LI COSMO

Li ingeniero Andreas Mogensen esset li unesim astronaut del scandinavian land Dania. Il passat deci dies inter li 1-im e li 11-im de septembre 2015 in li International Cosmo Station ISS. Mogensen aportat al ISS lego-figuras ex su patria queles es sur li tot munde populari ludettes. Ma il ne solmen ludet, nam Mogensen successat in un spectaculari experiment mover del International Cosmo Station un robot sur li terra per un electronic distant-control, malgré li imensi distantie.

ANGUL SCIENTIFIC

LI HISTORIE DEL FUTUR

In li annu 2016, India va misser su prim astronaute a cosmo e realisar su duesim exploration lunari sin pilot. Li russ gruppe Energiya va lansar li prim hotel spacial in li munde in cooperation con li firma Orbital Technologies del Unit States de America.

World View Enterprises - un nov "start up"- firma de Arizona - va comensar ofertar aviationes suborbital usante un capsul elevat per un balon al altore de 32 kilometres. Un telescop constructet ínter li marte 2011 e septembre 2016 in Guizhou, sud-west-China, va devenir li maxim grand telescop con síngul apertura in li munde, quel have un largore de un demí-kilometre e un area 196 quadrat-metres.

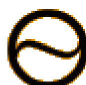
Desde li annu 2006, China esset li maxim grand productor de dioxide carbonic, pro que carbon furnit 70 % del energie por li land. Benque in li annu 2016, China va har alquam progresset desde li annu 2011, it va esser tre penosi reverter li ecologic situation por li sordid industrie e li explosiv economic crescement del land.

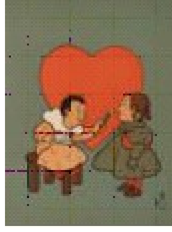
In li annu 2026, on va acompleer li construction del eclesia Sagrada Família in Barcelona, li cité capital de Catalonia. Li colossalitá e idiosincratic aspecte del ovre mastral del prestigiosi catalan architecto Antoni Gaudí (1852-1926) ha fat it un del principal turistic atrationes de Catalonia, visitat de milliones de homes chascun annu.

In li annu 2026, nov e plu progressiv versiones de electronic membranes tridimensionalmen printat va esser developat, queles va ear rectmen al interiore del cordie por curar varie defectes — inclusiv atrial fibrilation, quel afecte 2.5 milliones de adultes in li Unit States de America e 4.5 milliones in li Europan Union, it es responsabil por un ters de hospitalationes pro defectes de ritme del cordie e it es un important factor de risca por apoplexie. Un grand progresse va esser fat li survigilantie, diagnose e cura de defectes de cordie, mersí a ti-ci e altri rupturas emersent in ti-ci era, queles omni va contribuer a un rapid diminution del mortalitá. Aubrey De Grey ha predit que in li annu 2036 it va esser un probabilitá 50 a 50 que li SENS Research Foundation e altri reserchatores pri li infinit extension de vive va refrenar li processe de devenir plu old per un "decisiv nivelle de medicinal gerentie", pavante li via por li biologic ímmortalitá de homes.

In li annu 2056 li Terra va esser maxim calid desde li pliocenic era ante plu quam 3 milliones de annus e El Niño va esser permanent — causante grand incidentes de extrem tempe in tre mult regiones del munde.

(Traductet de Gabriel Svoboda)

ANGUL POETIC

In nor angul poetic hay du traductet poemas ex li internet e un classes poema de Friedrich Rückerte.

QUO ES AMORE

Quo es amore?

Amore es quande li córpor rebelle.

Quande tu senti chascun scintille,

Quande tu standa bon,

Quande tu have le con plesura in tui proximitá,

Quande tu reposa con plesura apu il.

Tande it es amore.

(Ex li internet traductet ex li german de Michelle)

TU ES ...

Tu es li sole in mi fúlmin-tempe.

Tu es li chocolate, si yo ne standa bon.

Tu es li papilion quel circumvoletta in mi ventre.

Tu es li max grand flor in mi jardin de vive.

Tu es li flamme quel in mi cordie nequande extinte.

Tu es li sol tirbux in mi anim quel es sempre apertet.

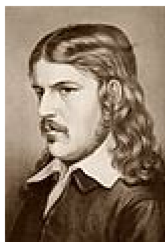
Tu es ti pense quel nequande vole desaparir.

Tu es li cause pro quo yo ne posse dormir in li nocte.

E tu es li cause pro quo yo vive.

(Ex li internet traductet ex li german de Michelle)

FRIEDRICH RÜCKERT: AMICITÁ

Totmen egal,

si grand o litt,

chascun senti se unvez sam

e un poc solitari,

pro to noi

ea juntmen -

e yo nómina to

amicitá!

It ne es ver,

to quo tu pensa -

solmen to quo tu senti,

es ver;

per li pensada

tu clarifica por te

solmen li sentimentes.

(Traductet ex li german de Michelle)

ANGUL LITTERARI

LI TUNNEL

- ORIGINAL RACONTA DE THOMAS SCHMIDT -

(Scrit deThomas Schmidt)

LI TUNNEL

Ti tunnel es un obscur dom,

ci habita un fantom,

It vole capter te.

Por manjar tui anim,

tande tu es perdit,

por sempre desaparit,

hasta, hasta ne atende

crede ti old legende.

Pos li scola yo ancor esset che mi amica Melanie. E noi babillat longmen pri mult important temas quam púeres, vestimentes e musica. Regretabilmen yo totmen obliviat li tḗmpor. Subitmen yo audit que li cloche del eclesia vis-a-vis li chambre de Melanie clocheat sett vez. Yo es chocat.

"Esque it es vermen hora sett?" yo criat.

"Yes,Marie, pro quo?" Melanie respondet un poc surprisat.

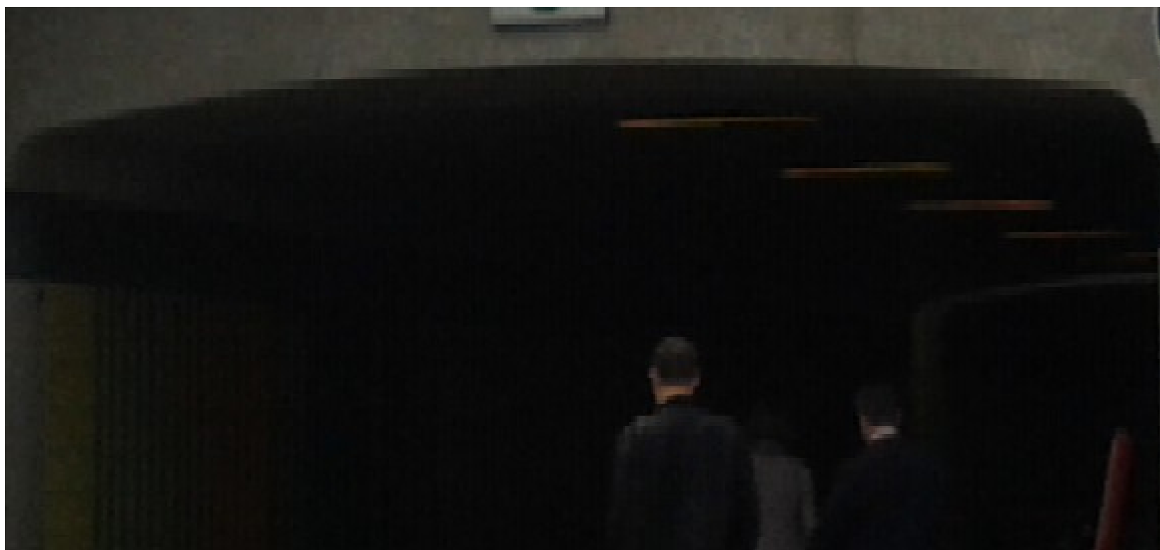
"Pro que yo promesset a mi mamá que yo va har retornat til hora sett!" yo replicat aterret. "Yo deve ear, ínmediatmen, Mel!"

Rapidmen yo mettet mi mantel e mi sapates e curret ex li dom de mi amica. Melanie ridet e ancor vocat detra me: "Bonissim Marie! Tu posse partiprender in li sequent Olimpic Ludes!" Yo anc ridet e monstrat a Melanie pro joca mi lingue.

Yo ne habita distant de Melanie. It es solmen circa deci-quin minutes. E si yo hasta, yo posse far it in admaxim deci minutes.

It esset ja novembre e it esset ja vermen frigid e obscur. Yo portat un jeans-jup e yo friget. Yo videt presc null altri person sur li strada. Yo mettet mi rubi casquette sur mi long blond capilles queles yo hat ligat presc sempre in un cavall-caude. Mel sovente moca me per nóminar me "Rubi Casquette", pro que yo mettet li casquette sempre sur mi capilles.

Yo ja atinget li tunnel sub li reles del ferrovia. Normalmen yo ne usa li tunnel si it es ja obscur. Anc hodie on nequande save quo posse evenir in locos quam ta. Adplu mi grandmatre hat narrat me que ante 50 annus un blond puella in li etá de 16 annus hat desaparit in ti tunnel. Til nu it hay legendes que ti puella habita quam fantom in li tunnel, ma naturalmen yo ne credet tal fabules por infantes. Admininm til ti die.

Li tunnel es solmen poc lucet pro que sovente quelc yunes destructe li lampes pro joca. E in li estive li tunnel malodora quelcvez terribilmen pro que quelc persones urina in it quelcvez. Quelc mannes es vermen tal svines! Yo ne posse comprender un tal conduida.

Benque it esset nu ja vermen obscur, yo devet ear tra li tunnel. It esset ja tard e yo vell perdir presc deci minutes si yo circumeat li tunnel. Quande yo ancor esset un litt puella yo imaginat me sovente que in li tunnel habitat monstrus queles atendet me. Yo mem hat somniat pri to quelc vezes. Ma nu yo have ja 16

annus e naturalmen yo save que monstrus existe solmen in libres e filmes. Yo devet subrider pri mi pensada. Ma si yo es honest, yo havet un strangi sentiment in li stomac quande yo intrat in li tunnel.

Li tunnel have un longore de circa quinant metres, yo dit a me self. It esset tard, ma ne tam tard que yo devet timer que ebriat o dangerosi persones esset in it. Yo hat leet que crímines eveni rarimen ante hora deci in li nocte. Exactmen quam yo hat ja timet, mult lampes esset destructet de vandales. Ma adminim it ne malodorat tam terribilmen quam yo hat pensat. Nu it hat esset frigid e it hat pluviat mult in li recent dies.

Benque yo esset in hasta, yo ne eat rapidmen. Subitmen yo audit un sonori cri. It esset li cri de un yun puella e li brue lassat mi sangue congelar in mi venes. Yo esset totmen sol in li tunnel. Yo ne videt alcun altri person. Pro li crepuscul nu mem nebul elevat se. Quo yo devet far? Yo pensat pri revenir al intrada por informar li policie, nam mi mobil-telefon ne functionat in ti old tunnel pro que li mures esset tant spess. Ma de u venit li cri? Pos circa 10 secondes yo comensat pensar que it esset solmen un joca e yo continuat mi via, ma nu plu rapidmen.

Ma ancor un vez li cri! E nu it esset tre bruisosi e in mi direct proximitá! Yo mem posset comprender paroles! Li desperat voce de un puella vocat: "Auxilie! Ples auxiliar me! Yo es ci!" Ma u esset "ci"? Yo posset vider nequí e nequó in li demí-obscur tunnel! E yo esset ancor tot sol!

Yo vocat prudentmen: "Salute? Esque alquí es ci?", ma yo dubitat que yo vell reciver un response.

"YES! Tu posse audir me! Mersí a Deo!", respondet li voce ex mi proximitá. It semblat a me que li puella esset vermen felici. Li afere devenit plu e plu strangi.

"Yes, ma yo ne posse vider te. U es tu e quo ha evenit?" yo respondet con un tremid voce.

Li voce de puella replicat: "Ci detra te in li angul!"

Yo posset audir un scintille de esperantie in su voce, ma anc un altri cose quel yo ne posset interpretar. Yo tornat me rapidmen pro que yo pensat que detra me stat alquí por timentar me. Felicimen nequí stat detra me, ma yo videt un siluette sur li mur del tunnel. To ne esset normal!

Prudentmen yo aproximat me al mur. Vermen! Sur li mur esset un scintillant forme. Quande yo fixat mi regarde a it, yo posset percepter que it esset un puella in mi etá. Ma li aparition esset quam un ancian fotografie in nigri-blanc. Yo ne posset vider la clarmen. To ne posset esser real! Fórsan ella esset un hologramma productet de un computator! Yo hat videt un tal hologramma in un muséo por modern tecnica in quel yo devet ear pro mi patre qui ama tecnical coses.

Li aparition fixat me. Ella havet long blond capilles queles esset in un antiqui maniere ligat in un plectura. Li facie esset tre pallid. Ella portat un antiqui verdi robe con flores con un jupon. Fórsan ella venit de un costume-festa. Ma it esset ja novembre! It esset tro frigid por portar un tal robe del estive! Li puella havet profund blu ocules. Profund quam li mare. Yo posset presc audir li undes del mare quande yo regardat fixmen in ti ocules. Bell e misteriosi. Plen de dolore. Li aparition atraet me quasi magicmen e yo aproximat me plu e plu. Alquó in mi cerebre advertit me e demandat que yo devet forcurrer ínmediatmen e to tam rapidmen quam possibil!

Finalmen yo successat parlar. "Qui es tu? E quo tu fa ci? Esque tu es vermen ci?"

Li dulci voce del puella respondet me durant su ocules quasi transforat me.

"Mi nómine es Anna-Lena Imhof. Yo es tenet ci ja longmen. Yo ne save pro quo. Ples auxiliar me! Ples

redempter me!"

Li voce sonat tant desperat. Ma ancor un reste de rason esset in me e advertit me. Ma li ocules del puella esset vermen bell e tant profund!

"Qui ha captet te? E qualmen yo posse auxilar te? Yo posse informar li policie!", yo respondet. It semblat que yo ja acceptat su presentie e credet que Anna-Lena es real.

"No!" ella criat, "solmen tu posse vider e audir me!".

Yo esset confuset. Esque yo reva o esque yo es alienat?

Subitmen li dulci e tristessim voce del puella repetit:

"Auxilia me! Redempte me!"

To sonat quam un mixtura ex petida e demande.

"Qualmen yo posse auxiliar te?" yo questionat ancor regardante a ti miraculosi blu ocules.

"Mette tui manus al mur u tu vide mi manus e ples dir li sequent paroles: 'Yo vole redempter te con mi anim ex mi líber voluntá! Veni ex tui cárcere e yo da me por te!' "

Li afere devenit plu e plu misteriosi e yo sentit qualmen li panica crescet in me. Yo havet un augmentant sentiment de dangere in ti situation. E yo anc memorat me que yo ja hat audit li nómine de Anna-Lena Imhof. Ma in quel contextu?

Quande yo ancor reflectet li puella repetit ti frases quam li paroles de un sorcie: "Ples dir it! 'Yo vole redempter te con mi anim ex mi líber voluntá! Veni ex tui cárcere e yo da me por te!' Di it, Marie!"

Marie? De u li puella in li tunnel savet mi nómine? Frigid sudore fluet súper mi dorse.

Yo criat vocosimen: "De u tu save mi nómine?"

Li aparition tacet. Pos un long – un poc tro long – pause ella respondet:

"Tu ha mentionat it."

Yo videt que li facie del aparition devenit un poc min clar. Subitmen un ombre esset sur it. Fórsan pro ti evident mentie.

Li aparition comensat lamentar:

"It es tant humid e frigid ci! Auxilia me! Redempte me! Ples dir li du frases! Omnicos va esser bon por noi

ambi. Solmen tu con tui grand cordie posse auxiliar me! It es tui destine, Marie!"

Ella provat flattar me. Ma to havet un totmen contrari efecte a me. Nam subitmen yo comprendet de u yo ja hat audit li nómine Anna-Lena Imhof.

Yo clamat:

"Tu es li puella qui desaparit in ti tunnel ante quinant annus!"

Anna-Lena regardat me fixmen: "Yes, Marie. Yo ne save plu quo ha evenit. Ma alquí o alquó captet me. Yo es tenet in li mures de ti tunnel. Auxilia me! Redempte me! Tu es mi sol esperantie pos mult annus. Ples dir li magical frases! It va redempter me de ti cárcere. Ples dir it! 'Yo vole redempter te con mi anim ex mi líber voluntá! Veni ex tui cárcere e yo da me por te'. Di it nu, Marie. Nu!"

It semblat que li aparition perdit plu e plu li patientie. Yo reflectet pri su paroles e finalmen fat un decision pro que yo pensat que yo hat comprendet quo ella vermen volet de me e in qual grand dangere yo esset. Si yo vell dir ti frases, yo vell changear li loc con ella. Ella vell esser liberat e yo vell esser captet. Yo devet fugir. Strax!

Con trement voce yo dit prudentmen: "Yo deve ear a hem. Mi genitores ja atende me e yo va adportar auxilie por te!"

Yo tornat me e comensat currer. It esset fórsan 20 metres til li fine del tunnel.

Li aparition comensat rabiar e criat: "QUO? NO! RESTA CI!"

Yo tornat me por un moment e videt sur li facie del aparition un expression de odie e furie!

Yo curret tam rapidmen quam possibil. Yo ne es tre sportiv, ma yo savet que mi vive dependet de mi velocitá in ti horribil moment e yo curret tam rapidmen quam nequande antey in mi vive. A hem! Solmen a hem! To esset mi pensada in ti secondes queles semblat me quam un eternitá. Li instincte de superviventie controlat mi muscules. Mi tot compassion e mi tot curiositá por Anna-Lena e su destine hat desaparit. A hem! Solmen a hem! It ja esset min quam deci metres! In mi imagination yo ja videt mi chambre con mi lette u mi pluche-urso Sam atendet me.

Ma yo ne esset suficent atentiv in mi panica. Yo mispassuat e cadet al humid e frigid suol del tunnel. Yo sentit alquó calid al mi genús. Li genús sub mi blu jeans-jup sanguat. Yo sentit un augmentant dolore.

Quande yo provat lentmen levar me alquó tre strangi evenit. Mi sangue hat fluet al suol del tunnel. Quande yo regardat a ti litt flac yo videt que li facie de Anna-Lena brilliat in mi sangue. E ne solmen to! Ex li flac aparit un brasse. It es tam pallid quam nive. Yo devenit rigid por quelc témpor, regardante hipnotisat a ti horribil scene. Per un subit movement li brasse quel nu esset rubi colorat de mi sangue provat capter me. Yo criat ex horrore tam bruiosimen quam yo posset. Yo volet continuar mi fugida, ma li manu tuchat me por un brevi moment. Felicimen it ne posset tener me fixmen. Li manu esset frigid quam li morte e li fingres dur quam osses. Li osse-fingres glissat sur mi pelle quel esset humid pro li sudore. To esset mi chance! Li chance por escapar. Yo hastat vers li exeada del tunnel. It esset ja proxim!

Anna-Lena comensat criar detra me bruiosimen e plen de odie:

"Yo va capter te! Yo tuchat te! Tu es mi! Yo va atender te in chascun tunnel. Tu ne posse escapar de tui destine! Retorna e tu va anc haver li chance de esser redemptet de un altri puella! RETORNA O YO VA CHASSAR TE TIL LI FINE DE TUI VIVE!"

A hem! Solmen a hem! Yo curret e curret. Yo ne esset capabil parlar. Yo sentit li frisc e humid aere circum me. It ancor pluviat. Yo sentit li aqua sur mi córpor. It mixtet se con li sangue al mi genús. Calid lacrimes fluet súper mi facie. To ne esset important. Yo hat escapat de ti aparition! A hem! Solmen a hem!

QUAR SEMANES PLU TARD

It esset un tranquil die. Yo regardat a mi bagage. Yo hat ja omnicos paccat. Yo regardat a mi horloge. In circa duant minutes mi genitores va venir por prender me ex li clinica. A hem! Finalmen a hem!

Li passat quar semanes ne esset facil. Ma in li passat noctes yo ancor posset dormir por quelc hores sin medicamentes. Ma yo es in securitá! Yo hat supervivet ti horribil véspere.

In li comense mi genitores hat pensat que mi tot narration esset solmen un pretexte por retornar a hem tant tardmen. Ma ili videt li panica in mi ocules e li sangue al mi gambes e ili audit mi cris. Mi genitores in prim pensat que yo esset violat e que yo hat inventet Anna-Lena pro honte. Ma li medico constatat que yo esset traumatisat, ma ne esset violat.

Solmen Sam hat credet me! Mi pluche-urso esset li tot témpore con me in li clinica. Yo regardat a Sam e subridet. It esset anc Sam qui consolat me quande yo avigilat me in li nocte e criat. Anna-Lena visita me presc chascun nocte in mi dorme. Ella vole venjantie.

Yo es solitari. Nequí crede me. Omnes pensa que yo es alienat. Anc mi description de Anna-Lena ne hat convictet les. Ili dit que yo hat leet omnicos in li internet. Yo ha abandonat li prova convicter les que yo di li veritá. Li medicos dit que it es li tension in li scola e li pubertá pro que yo havet ti "halucinationes". Ma til hodie on posset vider sur mi gambe exactmen li loc in quel Anna-Lena hat tuchat me. It es ancor pallid. Li medicos dit que yo fat to self pos que yo hat cadet sur li suol. Ili nequande va creder me. Yo save it. E nu? A hem! Finalmen a hem!

Yo joya me que yo va revider Melanie e mi altri amicas in li scola. Yo esset sempre bon in li scola. Mi matre

dit que yo ne deve repetir ti scol-annu, si mi nerves vell restar stabil...

Li scola ne es li problema nu. Ma li noctes! Li cochemares pri li tunnel! Li tunnel! Ti long tub. Sempre frigid, sempre obscur e sempre humid. Plen del perdit spirites. Loc de terribil crímines.

Yo hat petit mi genitores que noi ne ea tra alcun tunnel sur li via del clinica a nor dom. Ili hat consentit. Ili esset felici que yo va retornar a hem. Ili pensat que omnicos va esser quam antey. Yo ne es cert que omnicos va esser bon. Yo tene fixmen Sam in mi brasses e presset le a mi córpor. Yo es felici que il es con me.

Ma yo save que li munde es plen de tunneles. Yo pensa que tunneles es li fenestres al morte. Yo save que ili es plen de aparitiones quam Anna-Lena. E yo save que ella ancor atende me. Si ella va successar in it, yo va habitar in li tunnel. Yo odia ti tunnel. Mi patre ja provat trovar un labore in un altri cité, ma to ne es facil. E noi besona li pecunie de su labore. Mi terapie in un del max bon psicological clinicas esset tro custosi. Mi genitores esset tre felici quande li medico dit les ante tri dies que yo vell posser retornar a hem.

Ili ne save pro quo. It esset solmen pro que yo ne narrat plu pri Anna-Lena. Ili ne crede me. It ne have un sense parlar pri ti terribil véspere con ili.

Yo audit un auto avan li clinica. Yo eat al fenestre con Sam in mi brasses. Mi patre descendet del auto. Il apertet li porta por mi matre. Mi matre portat un rubi ballon in li forme de un cordie. Ella regardat al fenestre de mi chambre in li triesim etage. Yo subridet e yo fat un signe con li manus. Yo jettat a mi partre un aer-besa. Il ludet que il captet it e ridet. Anc yo ridet. Ili intrat li clinica. Fórsan omnicos va esser bon?

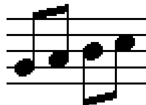
Yo tornat me e eat al spegul de mi chambre. In quelc momentes mi genitores va intrar in mi chambre e yo volet controlar mi aspecte. Yo fixat denov mi long blond capilles in un cavall-caude, ma mi ocules havet profund obscur anelles. Yo subridet. A hem! Finalmen a hem! Omnicos semblat esser bon.

Ma in ti moment mi facie in li spegul changeat se. E yo videt li facie de Anna-Lena plen de odie e desperantie. Li profund blu ocules fixat me. Su labies format paroles: "Auxilia me! Redempte me!"

Yo lassat cader Sam al suol e sentit denov li panica. In ti moment it frappat al porta. Mi genitores stat avan mi clinica-chambre por ear prender me.

Yo save que yo ne posse ocultar me alcú. Ella va sempre trovar me partú. Ella hat tuchat me. Fórsan yo va bentost habitar in li tunnel in vice de ella. E in ti casu yo va atender vos por auxiliar me e redempter me. Si vu es in un tunnel, escuta exactmen si vu audi voces. Fórsan it va esser mi voce.

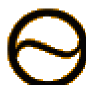
ANGUL MUSICAL

WARNING: WHY CAN THE BODIES FLY
PRO QUO POSSE LI CÓRPORES VOLAR

In li annu 1982 li du yun german musicos Edgar Schlepper e Hans Müller fat un tre obscur e agressiv canzon con li titul "*Why Can the Bodies Fly*?". *Warning* – qualmen li du amicos nómina se – inviat ti canzon al film-director Wolfgang Becker. Becker usat li canzon quam favorisat canzon por li alienat mortator de féminas in su criminal film "*Peggy hat Angst*" (*Peggy have timore*) quel esset productet por li television in li serie "Tatort". Li film devenit tre successosi e li disco mem plazzat se inter li max mult vendit discos de Germania por quelc semanes.

Li du musicos presentat li canzon in publica vestit quam li figura "Darth Vader" ex li film "Star Wars" (Guerre del stelles). Warning fat du albums e pos to dissoluet se. Su avangardistic stil de obscur e agressiv musica esset tre unic in ti témpor e anc til hodie on posse trovar mult nov versiones de su max successosi canzon "*Why Can the Bodies Fly?*". Hodie on nómina ti musical stil *Dark Metal* (*Obscur Metalle*).

PRO QUO POSSE LI CÓRPORES VOLAR

Traduction del canzon "Why can the bodies fly" del gruppe Warning.

Atomisme es un via,
In un superplenat munde hodie
Litt dancant tendri infantes
Pro quo ha omni tui reves passat

Yo prendet les in un turre
U omni grand nigri flores
Morit in un terribil horrore
Quande ili audit li fantom-hor.

Pro quo posse li córpores volar
Sin un rise (noi mortat it)
Yo es perdit in max obscur forestes
Sin un lune (ili mortat it)

Nocte sin stelles, nocte plen de morte
Fantomes circumea in li tropic landes
Quam ombres queles crea terrore
In li sequent die del sole

Yo pussat les in un tombe
U li tot sant turbe
Asiccat pro insolent entusiasme
Pro que omnes esset ebriat

Pro quo posse li córpores volar
Sin un rise (noi mortat it)
Yo es perdit in max obscur forestes
Sin un lune (ili mortat it)

Nigri flores
Jettat in mi via de potentie
Contuse li divertisset turbe

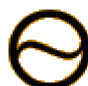
Regard in un old fea libre
Instructe te plu pri li cerebre del diábol
Catalistic penses in li mente de un poete
Morta li flores de mi témpor

Yo prendet les in un turre
U omni grand nigri flores
Morit in un terribil horrore.
Quande ili audit li fantom-hor.

Pro quo posse li córpores volar
Sin un rise (noi mortat it)
Yo es perdit in max obscur forestes
Sin un lune (ili mortat it)

(Traductet de Thomas Schmidt ex li anglesi)

Regarda anc li video del canzon che YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=4Crh0yHQZuc

TEMA: SIRIA: TO ES SOLMEN LI COMENSE

Un stabilisation e nov órdine del Levante ne es in vise.

Li grand númere del fugitores de Siria a Europa es li max bon pruva que li homes ne have plu esperantie e abandona su patria. Ante quar annus ili hat credet que li guerre va bentost finir. Ti esperantie es extintet e pro to ili fugi con su ultim sparniamentes de Siria. Li land es destructet, malgré to li guerre continua. Un normal vive ne va esser possibil in previsibil témpor, fórsan mem por decennies. Chascun duesim sirian fugi, sive in li propri land sive in un secur state. E it deveni chascun die plu.

Li fine del discade de Siria e anc de Irak es ancor por un long periode ne finit. Li territorial desintegration ha consolidat se, etsí li allianties sempre denov changea. Talmen Turcia comensa bombardar li militari positiones del "Islamic State", quel Turcia antey adminin indirectmen hat suportat. E Egiptia furni por li unesim vez armes a Damascus, benque li states del Arab Golfe, queles es li max grand alliates de Cairo, vole li cade de Assad. Ínterim li Islamic State – quel es pos li implosion del central guvernamentes in Damascus e Bagdad li max important nov factor – continua expander, etsí con diminuet rapidità. Li decisiv question, si on successa stoppar su expansion o si it extende se a pluri landes e destabilisa les, resta apert.

Li Islamic State plena li vacuo in Siria e Irak e it profita del discordie e del contradictiones in li alliantie quel – secun Barack Obama – havet li scope "debilisar e finalmen destructer" it. Talmen combatte li USA in Siria con li sunitic monarchies del Arab Golfe e in Irak es su max important alliates li shiitic milicies queles es suportat de Iran, quel combatte in Siria al látere de Assad. Un altri contradiction paralisa Washington: Li Unit States de America categorisa li PKK quam organisation del terrorisme; ma in Siria li kurdes es li max efectiv alliates e max successosi infanterie in li combatte contra li IS. Ankara demanda de Washinton li etablissement de un zone de protection in li nord de Siria con li scope impedir li planes del autonomie del kurdes in Siria.

Un flagga des rebelles in Siria

Ultra to li indignation e íncapabilitá del regional potent states impedi que ídes por un nov órdine es developat. Li global potent states – USA, Russia e anc li ex-colonial states de Europa – ne interveni por crear un nov órdine. Ili reacte per to al passate quande externi interventiones ne resultat in durabil e functionant states.

Pro to it es hodie li tache del potent states del region pacificar e ordinar self li Proxim Ost. Anc ili vell dever acceptar proprimen li principal carga in li comb atte contra li Islamic State, pro que li IS va menaciar exactmen les in li sequent fase. Ultra to solmen mahometan states posse idelogicmen demistificar e victer li IS quel refere se al islam. Nequel del regional potent states es suficentmen potent por to e ili anc ne es pret por acter juntmen. Saudi Arabia ne vole acceptar que Iran es li geopolitic victor del developamentes desde li annu 2011. Iran self ne vole abandonar su ganiat influentie e Turcia vole rehabilitar se pos li dessuccesses del passat annus. Talmen Saudi Arabia e Iran continua su sanguinari rivalitá – ma ne solmen in Siria e Irak. Saudi Arabia ancor ne have un response al in Vienna subscrit tractate pri atomic armes per quel Iran – ca li american congress consenti a it o ne – ha devenit denov un international acceptat actor.

Li sirian president Bashar al-Assad

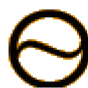
Trans li global e regional nivelle, li tache del venient generationes in Siria e Irak va esser que ex li mult quasi-statal entitás developa se a legitim e functionant states. Li multietnic e multireligiosi societás in Siria e in Irak ha perit. Lor crampones esset states queles li homes in li fine ne plu volet, pro que ili ne realisat lor cardinal functiones, ma principalmen servit lor elites. Li plu micri quasi-states es hodie plu homogen entitás. Ili originat in fine per expulsiones e un religiosi variante del "etnic purification" (anglesi: ethnic cleansing). Benque it sembla esser acri: Per to cresce li chances que ti entitás resta stabil.

Per ti processus queles ti landes es hodie colossalmen comoet, ili repeti to quo Europa ha pervivet in su historie. Li national identitás in Europa ha developat se just ex sanguinari guerres e ex ili originat li national-states. In ti era li multinational imperie del Osman Imperia hat dat li arab munde pace e prosperitá, ma it anc impedit ti developamentes. Li rebellion de un educat e politisat medie-strate pos un elite de state deve evenir de intra. Por to it ne hay abreviationes e externi impulses ne auxilia. Ti processus passa in li max sanguinari maniere in li landes del Levante, ma ili anc fermenta in altri partes de Arabia.

Ti trepidationes ne passa rapidmen. Noi deve preparar nos a un long periode de ínstabilitá de guerres e per to anc a plu fugitores ex ti region de crise. Ti arabes ne vole a Saudi Arabia in li land del orígine del islam e li rich monarchies al Persian Golfe totmen ne es pret acceptar lor musulmanic fratres e sestras. Anc to es tre indicativ.

(Traduction ex li german. FAZ 4-im de septembre 2015, págine 8)

Carte de Siria in li guerre intern

INTERLINGUE IN CIFFRES

Númere del articules in li Interlingue Wikipedie (8-im de decembre 2015): 3224 (183-im rang inter 291 versiones)

Númere del membres in li Interlingue-Occidental gruppe de Facebook (8-im de decembre 2015) : 97

Númere de frases in Interlingue sur li internet-págine Tatoeba: 4052 (52-esim rang inter 264 lingues)

QUELC LIGAMENTES DE INTERLINGUE-OCCIDENTAL IN LI INTERNET

Internet-págine de IE-Munde http://www.ie-munde.com

Information pri li Interlingue-Union: http://www.ie-munde.com/interlingueunion

Li gruppe de Interlingue-Occidental che Facebook http://www.facebook.com/groups/403123056383240/

Li Yahoo Gruppe de Interlingue-Occidental http://de.groups.yahoo.com/group/interlingue-occidental/

Li Interlingue Wikipedie http://ie.wikipedia.org

Blog de Thomas Schmidt in Interlingue http://interlingue.blogspot.com/

Cosmoglotta. Modern numerós del organ del Interlingue-Union http://cosmoglotta.narod.ru/

Puellelles. Blog de Michelle in Interlingue http://puellesses.wordpress.com/

IE-Munde

Redaction: Thomas Schmidt

Contributiones de: Thomas Schmidt, Gabriel Svoboda, Michelle

Corecturas: Bedřich Plavec, Erich Werner